

Dosarul nr. 2rac-227/20

Prima instanță: (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) M. Țurcan
Instanța de apel: (Curtea de Apel Chișinău) I. Secieru, V. Mihăilă, Iu. Cotruță

DECIZIE

04 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătoriai

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de către avocatul Sîrbu Ion în interesele
Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 185,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni ”Termoelectrica” împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor
nr. 185, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun.
Chișinău cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, prin care s-a
respins apelul declarat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 185 și s-a
menținut hotărârea Judecătoriai Chișinău, sediul Centru din 03 iunie 2019,

c o n s t a ț ă :

La 18 octombrie 2016, SA ”Termoelectrica” a depus cerere de chemare în
judecată împotriva CCL nr. 185, intervenient accesoriu Consiliul municipal
Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de
întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii, SA ”Termoelectrica” a menționat că în temeiul
contractului de livrare-utilizare a energiei termice încheiat cu CCL nr. 185, ultima
s-a obligat să achite costul energiei termice în condițiile prevăzute de contract.

La fel, a invocat că din cauza neonorării obligațiilor contractuale prin
neachitarea bonurilor de plată pentru consumul de energie termică, pârâtul
acumulând datorie în sumă de 1 199 551,47 de lei pentru perioada 01 decembrie
2014 – 30 aprilie 2016.

Totodată, a reiterat că pentru întârzierea plăților, consumatorului i s-a calculat
dobânda de întârziere în sumă de 340 565,25 de lei pentru perioada 01 februarie
2015 - 26 septembrie 2016.

Astfel la 06 iunie 2016, în adresa pârâtului a fost expediată reclamația, prin care s-a solicitat soluționarea prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, însă reclamația a rămas fără răspuns.

SA "Termoelectrica" a solicitat încasarea de la CCL nr. 185 a sumei de 1 199 551,47 de lei cu titlu de datorie la energia termică, calculată pentru perioada 01 decembrie 2014 – 30 aprilie 2016, încasarea sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, vezi dacă e corect calculată pentru perioada 01 februarie 2015 – 26 septembrie 2016 și încasarea sumei de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat.

Pe parcursul examinării cauzei, SA "Termoelectrica" a depus cereri de concretizare a pretențiilor, în care a invocat că după înaintarea cererii de chemare în judecată, CCL nr. 185 a efectuat achitări parțiale a datoriei pentru perioada solicitată.

Astfel prin cererea de concretizare a pretențiilor din 19 octombrie 2018, SA "Termoelectrica" a solicitat încasarea de la CCL nr. 185 a sumei de 884 852,32 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată până la data de 31 martie 2016 (inclusiv), încasarea sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, încasarea sumei de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat și încasarea sumei de 2 307,45 de lei cu titlu de cheltuieli pentru executarea măsurii de asigurare a acțiunii (f.d. 229-230 Vol. II).

Prin hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 iunie 2019, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de SA "Termoelectrica".

S-a încasat de la CCL nr. 185 în beneficiul SA "Termoelectrica" suma de 884 852,32 de lei cu titlu de datorie pentru energia termică livrată până la data de 31 martie 2016 (inclusiv), încasarea sumei de 340 565,25 de lei cu titlu de dobândă de întârziere, încasarea sumei de 50 050 de lei cu titlu de taxă de stat și încasarea sumei de 2 307,45 de lei cu titlu de cheltuieli pentru executarea măsurii de asigurare a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, s-a respins apelul declarat de CCL nr. 185 și s-a menținut hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 iunie 2019.

La 01 septembrie 2020, avocatul Sîrbu Ion a depus în interesele CCL nr. 185 cerere de recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești și emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie respinsă.

Recurentul CCL nr. 185, în motivarea recursului a invocat că decizia contestată nu întrunește cerințele legale, cu atât mai mult că nu conține o motivare deplină, coerentă, clară, precisă și certă, este contrară situației de fapt constatate din cercetarea probelor și normelor de drept aplicabile.

De asemenea, a specificat că instanțele de judecată nu au apreciat corect circumstanțele cauzei și raportul juridic obligațional, prin faptul că pretinsa datorie pentru perioada indicată în acțiune a fost stinsă, nefiind înregistrată o careva datorie față de SA "Termoelectrica".

Or, obiectul cererii de chemare în judecată este o datorie istorică, anterioară anului 2012, fapt recunoscut de însuși SA "Termoelectrica", astfel obiectul prezentului litigiu poate constitui doar datoria pentru perioada 01 decembrie 2014

– 30 aprilie 2016, perioadă pentru care CCL nr. 185 nu are datorii față de SA "Termoelectrica".

Totodată, a invocat că instanța de apel era obligată să amâne ședința de judecată și să acorde termen apelantului pentru aprecierea înscrisurilor prezentate de intimat și expunerea poziției sale în raport cu acestea.

Prin urmare, examinând cauza în lipsa reprezentantului CCL nr. 185, instanța de apel a încălcat dreptul ultimului la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

La 29 septembrie 2020, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților copia recursului, fiind recepționat de SA "Termoelectrica" și Consiliul mun. Chișinău la data de 01 octombrie 2020, conform avizelor de recepție (f.d.39-40 Vol. IV).

La 02 noiembrie 2020, SA "Termoelectrica" a depus referință la recursul declarat de CCL nr. 185, prin care a solicitat să fie respins cu menținerea hotărârilor judecătorești.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că, Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 30 iunie 2020, însă date ce ar confirma recepționarea de către părți a deciziei motivate a instanței de apel, la materialele cauzei lipsesc.

Astfel, recursul declarat de CCL nr. 185 la 01 septembrie 2020, se consideră depus în termenul prevăzut de lege.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 28 octombrie 2020, recursul declarat de CCL nr. 185 a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile cererii de recurs, Colegiul consideră necesar de a admite recursul din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Verificând legalitatea deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că aceasta urmează a fi casată reieșind din următoarele.

Din materialele dosarului rezultă că după acceptarea pe rol a cererii de apel depusă de CCL nr. 185, ședința de judecare a apelului a fost stabilită pentru data de 03 decembrie 2019, care a fost amânată la cererea reprezentantului

SA "Termoelectrica" și CCL nr. 185, pentru data de 11 februarie 2020 (f.d. 125-126 Vol. III).

În ședința instanței de apel din 11 februarie 2020, CCL nr. 185, reprezentată de avocatul Sîrbu Ion, a solicitat amânarea ședinței de judecată pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, cererea de amânare fiind admisă iar ședința instanței de apel a fost amânată pentru data de 24 martie 2020 (f.d. 139-140 Vol. III), care în legătură cu situația epidemiologică din țară, a fost amânată pentru o dată nedeterminată (f.d. 145 Vol. III).

Următoarea ședință a instanței de apel a fost fixată pentru data de 26 mai 2020 (f.d. 146 Vol. III), la care prin cererea depusă, administratorul CCL nr. 185, Cojocaru Victor, a solicitat amânarea ședinței din motiv că are numită o altă ședință de judecată fixată anterior, cererea de amânare fiind admisă și amânată ședința de judecată pentru data de 30 iunie 2020 (f.d. 157-158 Vol. III).

La 26 iunie 2020, SA "Termoelectrica" a expediat în adresa instanței de apel prin intermediul poștei electronice un demers privind anexarea înscrisurilor și anume informația cu privire la soldul datoriei pentru facturile emise în perioada 01 decembrie 2014 – 30 aprilie 2016, copia extrasului de cont din 29 octombrie 2014 și copia Actului privind achitarea reciprocă a datoriilor din 22 septembrie 2017 (f.d. 160-166 Vol. III).

Ulterior, la 30 iunie 2020, avocatul Sîrbu Ion a expediat în adresa Curții de Apel Chișinău, prin intermediul poștei electronice cerere, prin care a solicitat amânarea ședinței de judecată, deoarece se află în autoizolare, fiind suspect de infectare cu COVID-19 (f.d. 173 Vol. III).

La fel, la 30 iunie 2020 și administratorul CCL nr. 185, Cojocaru Victor, a depus cerere de amânare a ședinței instanței de apel din cauza stării sănătății (f.d. 174 Vol. III).

Astfel în ședința instanței de apel din 30 iunie 2020, fiind puse în discuție cererile de amânare parvenite de la avocatul Sîrbu Ion și administratorul CCL nr. 185, Cojocaru Victor, reprezentanții SA "Termoelectrica" au solicitat respingerea acestora, iar instanța de apel a dispus respingerea cererii de amânare ca fiind depusă repetat și a considerat posibil examinarea cauzei în absența participanților la proces care nu s-au prezentat.

În conformitate cu art. 206 alin. (5) din Codul de procedură civilă, neprezentarea în ședință de judecată a reprezentantului sau a unui alt participant la proces nu împiedică examinarea cauzei. La solicitarea întemeiată a participantului la proces, instanța poate amâna o singură dată judecarea cauzei în legătură cu neprezentarea motivată a reprezentantului acestuia.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că într-adevăr, din materialele cauzei, urmează că avocatul Sîrbu Ion, în instanța de apel, a mai solicitat anterior amânarea examinării cauzei pentru a face cunoștință cu materialele cauzei, însă instanța de apel nu a luat în considerație următoarele circumstanțe.

Prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 55 din 17 martie 2020, a fost declarată starea de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe perioada 17 martie 2020 - 15 mai 2020.

Conform art. 2 din Hotărârea respectivă, pe perioada stării de urgență, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova va emite dispoziții în vederea punerii în executare a măsurilor, inclusiv și stabilirea unui regim de lucru pentru toate entitățile.

La 18 martie 2020 a fost emisă Dispoziția nr. 1 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, prin care la pct. 8 s-au stabilit măsurile specifice în domeniul justiției pe perioada instituirii stării de urgență, conform anexei.

Astfel pct. 7 din Anexa nr. 1 la Dispoziția menționată, prevede că amânarea judecării cauzelor civile poate fi dispusă la cerere, în situația în care partea interesată se află în izolare la domiciliu, în carantină sau spitalizată în contextul pandemiei de COVID-19. Când instanța respinge cererea de amânare a judecării în considerarea necesității de a soluționa cauza în contextul stării de urgență, va amâna, la cererea părții sau din oficiu, pronunțarea în vederea depunerii de pledoarii scrise.

Deci, la examinarea cererilor privind amânarea ședinței de judecată din 30 iunie 2020, instanța de apel nu a luat în considerație starea de urgență în sănătate publică pe întreg teritoriul Republicii Moldova, care prin Hotărârea Comisiei Naționale Extraordinare de sănătate publică nr. 18 din 24 iunie 2020, a fost prelungită până la data de 15 iulie 2020.

Mai mult ca atât, după cum s-a menționat, la 26 iunie 2020, SA "Termoelectrica" a expediat în adresa instanței de apel prin intermediul poștei electronice un demers privind anexarea unor înscrisuri, care nu au constituit obiect de examinare în instanța de fond.

Prin prisma normei enunțate, Colegiul reține că instanța de apel, examinând cauza în lipsa reprezentanților apelantului, care de altfel au înștiințat instanța despre imposibilitatea de a se prezenta în ședința instanței de apel la data stabilită pentru examinarea apelului, nu a asigurat disponibilitatea în drepturi a participanților la proces, ce constă în posibilitatea părților de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele de apărare, astfel a admis încălcarea prevederilor art. 27 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Sub acest aspect, se constată că prin examinarea apelului în lipsa reprezentanților apelantului, a fost încălcat în mod direct dreptul apelantului la apărare și respectiv la un proces echitabil, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Pornind de la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, include în sine principiul contradictorialității „egalitatea armelor” și posibilitatea de a prezenta dovezi și a obiecta împotriva pretinselor dovezi administrate de partea adversă.

Astfel, CCL nr. 185 a fost pus în poziția în care nu a avut posibilitatea rezonabilă de a-și apăra poziția, fiind plasat într-o situație dezavantajoasă în raport cu intimatul.

Prin urmare, Colegiul reține că cele menționate servesc drept temei de casare a deciziei recurate cu trimiterea cauzei la re judecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Analizând circumstanțele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de avocatul Sîrbu Ion în interesele CCL nr. 185, de a casa integral decizia instanței de apel și de a trimite cauza spre rejudecare în instanța de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Sîrbu Ion în interesele Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 185.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2020, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni "Termoelectrică" împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 185, intervenient accesoriu Consiliul municipal Chișinău și Primăria mun. Chișinău cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și compensarea cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în apel, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Svetlana Filincova

judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari